EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.12.2019
COM(2019) 641 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Årlig övervakningsrapport om genomförandet av stödprogrammet för strukturreformer 2018

{SWD(2019) 442 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Årlig övervakningsrapport om genomförandet av stödprogrammet för strukturreformer 2018

INLEDNING

Sedan 2017 har Europeiska kommissionen förvaltat **stödprogrammet för strukturreformer** (nedan kallat *programmet*) med en budget på 222,8 miljoner euro[1]. Det syftar till att stödja medlemsstaterna i att utforma och genomföra institutionella, administrativa och tillväxtfrämjande reformer.

Strukturreformer är till sin natur **komplexa processer**, och för att utforma och genomföra dem krävs mycket specialiserade kunskaper och färdigheter i varje steg. I vissa medlemsstater är förmågan att ta initiativ till och genomföra strukturreformer inte tillräcklig för att ta itu med de administrativa, ekonomiska och sociala utmaningar som reformerna medför.

Syftet med programmet är att hjälpa medlemsstaterna att **ta itu med dessa utmaningar** och **stärka sin förmåga** att utarbeta och genomföra tillväxtfrämjande reformer, genom att hjälpa dem att stärka offentliga institutioner och offentlig förvaltning samt förbättra styrprocesser och resultat och resiliens i ekonomin och samhället som helhet. Målet är att stärka sammanhållningen och förbättra konkurrenskraften, produktiviteten, den hållbara tillväxten, jobbskapandet och investeringarna.

Denna rapport innehåller en översikt över de **stöd som finansierats under programmet 2018**. I rapporten redogörs för processen med att välja ut och genomföra projekt och för de resultat som uppnåtts under programmet både 2017 och 2018. Här beskrivs också processen med att välja ut och genomföra stödåtgärder som finansierats av frivilliga bidrag till programmet från Grekland och Bulgarien[2].

GENOMFÖRANDE AV PROGRAMMET 2018

2018 var det andra verksamhetsåret för stödprogrammet för strukturreformer. Precis som under det första året fanns det under det andra året ett **stort intresse** för programmet bland medlemsstaterna – **24 medlemsstater** lämnade in **444 stödansökningar** till ett **uppskattat belopp på fem gånger programmets tillgängliga budget 2018**.

[1] Budgeten utökades när den ursprungliga förordningen om stödprogrammet för strukturreformer, förordning (EU) 2017/825 (EUT L 129, 19.5.2017, s. 1) ändrades (förordning (EU) 2018/1671, EUT L 284, 12.11.2018, s. 3).

[2] Enligt artikel 11 i förordningen om stödprogrammet för strukturreformer och artikel 25 och 59 i förordningen om gemensamma bestämmelser (EU) nr 1303/2013 kan programmet utöver finansieringen från programmets budget finansieras genom extra, frivilliga bidrag från medlemsstater från medel som avsatts till tekniskt stöd på medlemsstaternas initiativ inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna). 2018 gav två medlemsstater (Grekland och Bulgarien) frivilliga bidrag till stödprogrammet för strukturreformer (C(2018) 3748 final och C(2018) 5435 final).

Kommissionen **bedömde årets stödansökningar i förhållande till de principer och kriterier** som fastställs i förordningen om programmet. På grundval av bedömningen valdes **146 ansökningar från 24 medlemsstater** ut.

De utvalda ansökningarna fördelade sig över de viktigaste politikområdena på följande sätt:

- **24 %** inom skatteförvaltning och förvaltning av offentliga finanser.
- **23 %** inom tillväxt och företagsklimat (inklusive klimat och miljö).
- **21 %** inom arbetsmarknad, utbildning, hälsa och socialpolitik.
- **21 %** inom samhällsstyrning och offentlig förvaltning.
- **11 %** inom finansiella tjänster och tillgång till finansiering.

I linje med principen om sund ekonomisk förvaltning gav man företräde till ansökningar som innebar **snabba stödinsatser och ett snabbt genomförande av reformer ute på fältet** samt ansökningar med inriktning på **tydliga mål med högt ställda förväntningar på resultat på ute på fältet**.

93 % av ansökningarna som valdes ut för finansiering under programmet 2018 var direkt kopplade till EU:s strategiska prioriteringar:

- **55 %** gällde genomförandet av reformer för att åtgärda **utmaningar som påvisats i den europeiska planeringsterminen** (landsspecifika rekommendationer och landsrapporter).
- **29 %** gällde **genomförandet av EU-prioriteringar** (kapitalmarknadsunionen, den digitala inre marknaden, energiunionen, klimatpolitiken osv.).
- **6 %** gällde **genomförandet av unionsrätten**.
- **3 %** gällde **genomförandet av EU:s ekonomiska anpassningsprogram**.

Resterande 7 % gällde genomförandet av medlemsstaternas egna reformer.

Den 30 november 2019 hade **30 %** av stödprojekten som inleddes under programmet 2018 (förutom de som finansierades med frivilliga bidrag i enlighet med artikel 11 i förordningen om programmet) redan avslutats, och **70 %** fortsatte att genomföras ute i verksamheterna.

Merparten av **stödåtgärderna** syftade till att

- förbättra skatteförvaltningsprocesser och öka uppfyllelsen av skattskyldigheter (13 %),
- stärka utbildningssystemen (9 %),
- digitalisera offentlig förvaltning (8 %),
- främja den offentliga sektorns effektivitet och ändamålsenlighet (8 %),
- göra hälso- och sjukvårdssystemen tillgängligare, ändamålsenligare och motståndskraftigare (7 %),
- utveckla nationella och gränsöverskridande kapitalmarknader (5 %).

MÅLUPPFYLLELSE

Det andra genomförandeåret har visat att programmet kan ge medlemsstaternas nationella myndigheter **viktigt stöd** i arbetet med att **kartlägga och åtgärda vissa strukturella svagheter** som står i vägen för utformningen och genomförandet av reformer.

Programmet har bland annat varit till hjälp i **översynen av lagstiftningsförfaranden** (till exempel i antagandet av en ny lag om styrningen av statsägda bolag), i **kartläggningen av svagheter och genom att ge råd om förbättringar** (till exempel om utformningen av objektiva kriterier för rekrytering, bedömning och befordran av domare). Programmet har också hjälpt till att **förbättra medlemsstaters förmåga att utforma effektivare processer och metoder** (till exempel genom att utveckla en kvalitetsbedömning för lärarutbildningar) och att **göra förvaltningen av mänskliga resurser mer ändamålsenlig** (till exempel när det gäller övergångar genom konkreta initiativ inom talanghantering, strategisk personalplanering och utveckling av en starkare innovationskultur inom offentliga tjänster).

De stödåtgärder som valdes ut och genomfördes under omgången 2018 är utformade för att ge ett europeiskt mervärde, genom att **komplettera och samverka med andra program** och strategier på nationell nivå, EU-nivå och internationell nivå eller genom att bidra till att **främja ömsesidigt förtroende och samarbete** mellan stödmottagande medlemsstater och kommissionen. Stödåtgärderna skulle också möjliggöra utveckling och genomförande av lösningar som hanterar nationella problem men som också inverkar positivt på **gränsöverskridande eller EU-övergripande utmaningar**. Följande stödåtgärder är belysande exempel:

- Stödåtgärder för att **urskilja flaskhalsar i genomförandet av Europeiska havs- och fiskerifonden**.
- Stödåtgärder för att **se till att EU:s miljölagstiftning efterlevs**.
- Utbyten av **bästa praxis** med medlemsstater som framgångsrikt har genomfört **utgiftsöversyner inom samma politikområde** som den ansökande medlemsstaten.
- Stöd till sjukvårdsreformer i **tre olika medlemsstater** som syftar till att göra screeningprogram för kolorektal cancer mer täckande och ändamålsenliga, för att minska antalet personer med cancer.

Det ligger inte inom ramarna för denna rapport att belysa effekterna av de reformer[3] som medlemsstater har inlett till följd av programmets stödåtgärder, men vi kan konstatera att **programmet är på god väg när det gäller att uppfylla sitt allmänna mål**.

De stödåtgärder som genomförts under de två första omgångarna av programmet (2017 och 2018) **bidrar till att institutionella, administrativa och tillväxtfrämjande reformer utformas och genomförs.**

Bland de projekt som genomförts under 2017 och 2018 har 123 redan bidragit till konkreta resultat, så som följande:

- En ny offentlig strategi för internrevision.
- Rekommendationer om utformningen av objektiva kriterier för rekrytering, bedömning och befordran av domare.

[3] Enligt artikel 16 i förordningen om stödprogrammet för strukturreformer ska kommissionen lämna en rapport efter en oberoende halvtidsutvärdering, med information om måluppfyllelse, effektivitet i resursanvändningen och programmets europeiska mervärde, samt den fortsatta relevansen vad gäller alla mål och åtgärder.

- Webbaserade och användarvänliga verktyg för små och medelstora företag (SMF) i en medlemsstat, som hjälper dessa företag att förstå och följa regelverket.
- Ett omfattande informationssystem för en nationell vattenmyndighet.
- Beredning och anpassning av lagar och regelverk och spridning av verktyg för att bidra till hälso-, sjukvårds- och långtidsvårdssystemens kvalitet, tillgänglighet och långsiktiga finansiella hållbarhet.
- Genomförande av utbildningsreformer baserade på mentorskap, yrkesutbildning och utökat audiovisuellt material.
- Rekommendationer om en granskning av offentliga utgifter för läkemedel i öppenvården.
- Genomförandet av en skattestrategi som införs efter en halv mandatperiod.
- Utveckling av en strategi på medellång sikt för en utvecklingsbank.

SLUTSATS

Under det andra genomförandeåret kom **fler ansökningar till programmet från medlemsstaterna** än under det första. **Tjugofyra** medlemsstater lämnade in **444 stödansökningar** (2017 lämnades 271 stödansökningar in från16 medlemsstater).

Sammantaget kan man efter de två första genomförandeåren konstatera att programmet kan hjälpa nationella myndigheter med att kartlägga och åtgärda strukturella svagheter och flaskhalsar i utformningen och genomförandet av reformer. Ett antal **specifika exempel på regeringars resultat och uppföljningsåtgärder** visar på detta.

Även om stödåtgärderna är utformade för att bidra till reformprocessen, **förblir emellertid uppföljningen av åtgärderna, i form av faktiskt genomförande av reformerna, den stödmottagande medlemsstatens befogenhet**.

Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka hur stödåtgärderna utnyttjas och hur institutionella, administrativa och tillväxtfrämjande reformer genomförs under de kommande åren.